

آبونه شرائطی

داخلی، خارجی، هریرایچون
سنه لکی (۲۵۰)، آلتی آیلانی
(۱۳۰) غروشدور.

نسخه سی ۵ غروش،
سنه لکی ۵۲ نسخه در

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه
اخطارات

آبونه بدلی پشیندر

مسدکه، وفاق آثار مع المنونیه
قبول اولنور، درج ایدله یین
یازیلار اعاده اولونماز

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

محمد عاکف

اشرف ادیب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

کتابخانه

۱۳۳۰

دینی، فلسفی، علمی، ادبی، سیاسی هفته لق مجموعه اسلامیه در
صاحب و مدیر مسئول

اخطارات

ادرس تبدیلنده آبریه به بش
غروش کوندرملیدر

مکتوبلرک امضالری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه صره
نومروسی محتوی بولنسی
لازمدر

ممالک اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک
آدرسارینک فرانسزجه ده یازلسی
رجا اولنور

باره کوندردلیکی زمان نهیه داتر
اولدینی واضحاً بیلدیرلسی
رجا اولنور

غریب اودر که بوتقاسیری مطالعه ایدنجه هپسینک لفظ ، معنی ومنبع اعتباریله متشابه اولدینی ، اولجه برینک تحقیق و تمحیدر نقدان بیراقدینی ، یاخود یا کلدینی برشیده اوندن صکره کلنلرک تاماملایه ، یاخود طوغرولتمه غیرت ایتمه دکلرینی کورییورز . بناء علیه مسلمان قرده شلرمزه شونی توصیه ایدرز که سنت سنیه نك تثیت ، یاخود کتاب اللہک تأیید ایتمه دیکی شیلره اهمیت ویرمه سونلر . چونکه سوزک اک طوغروسو کتاب الله ، ارشادک اک خیرلیسی علیه الصلاة والسلام اقدمزک ارشایدیر .

عبدالمعزیز چاویش

موعظه

دارالحکمة الاسلامیه اعضاسندن ، «دینی ، فلسفی مصاحبه لره محرر محترم ، فاضل شهر فریدنک اقدی آیاصوفیه جامع شریفنده کی موعظه لرینه بکن جمعه دن اعتباراً باشلادیلر . نزه قلمیله ، جوال فکرلریله یوکسک بر شهرت قازانان استاد محترم وادی خطابتده ده بویوک موفقیت کوستردیلر . حضرتک بلاغت و ظرافتی ذاتاً مشهوردر . یالکیز کنديسنی جوشدوره جق بر مسئله موضوع بحث ایدیلش اولسون ؛ آرتیق سوز کنديسنکدر . زنکین ومنسجم افاده سیله ، جید فکرلریله ، یوکسک ظرافتلیله مجلسی تزین ، روحاری تنشیط ، فکرلری مستفید ایدر . اک فاضل مسائل علمی و فلسفییه کی بسیط برشکله قویه رق محسوس بر مثال ایله توضیح ایتک حضرته مخصوص بر مزیت تبایغدر . بومزیت حکیمانه لرینک مفتونی اولانلر عمومی خطابه لره استادک دهسا بویوک قدرت و موفقیت اراز بویوره جفلرینی تقدیر ایتدکلری جهته دائماً کنديسندن برقاچ خطابه ایراد بویورمسنی رجا ایدرلردی ، فقط مفرط تواضعلری مع التأسف بورجانک اسعافه مانع اولیوردی . شیخ الاسلام اقدی حضرتلرینه تشکرلر اولنورکه دارالحکمة اعضالری جماعلرده مواعظ ایرادیلر توظیف بویوردیلرده استاذ حکیم کی برنادره ذکایی عمومی خطابه لرله عامه مسلمینک افاضه قلبونه سوق ایتش اولدیلر . جناب حق توفیق احسان بویورسونلرده بو قیمتدار خطابه لر ، موعظه لر تمادی ایتسون . ایلک موعظه سنی مع التأسف تمامیله ضبط ایتک ممکن اولمه مادی . موضوعی ، خطوط عمومییه سی حقنده بر فکر ویرمک اوزره خاطرده قالدیلین بعض قسملرینی نقل ایدیورز . ان شاء الله بعدما ممکن مرتبه ضبطنه اعتنا اولونه جقدر .

بو کرسیده موعظه قیلندن بعض شیلر سویله یه جکیز . ایما ایله ، اشارتله سویله میه لزوم یوق . فکر منری آچیقجه سویله یه لم . اورته لقدم بر جریان مشوم وار : دینسزلک ، دینه قارشو بر خصومت . بز بو جریانک اوکته کچمک ایچون مدافعات لازمه ده بولونمق ایسته یورز . بو کرسیده فروع احکام دینه دن بحث ایدمک دکلر . دائماً بو نقطه

اطرافنده طولاشه جمنر . شو حالحه بز موعظه من خصوصی بر ماهیتی حائزدر . چونکه اک مهم موضوع بودر .

مثلاً بر آناج اولور . چیچکلری ، یپراقلری ، طراوتی ، نصارتی کورولور . فقط آناجک کوکنه بعض میغروبیلر هجوم ایدیور . اورادن چوروتمک ایسته یورلر . شیمدی حاذق بر بانچوان آناجک کوکنی بر اقوب دالریله اوغراشماز . چونکه اصل ثابت اولونجه فرع بالطبع ثابت اولور . مسئله کوکمه در . دالده ، بوداقده دکل . اصله نسبتاً فروعده آناجک دالری کی در . کوک مصون اولورسه او آناجک دالری هر زمان تر و تازه طورور .

هر حاحه بر علتک اثریدر . دنیا ده نه قدر شی کورولورسه بونلر هپ علل و معلولات متسلسله قیلندندر . یعنی نه اولمش سه مطلقا اونی اولدوره جق بر سبب واردر . معلول خوش کورولمدیکی تقدیرده علتک ازاله سی واجب اولور . اوت ، هر شینک چاره سی واردر . جناب حق قرآن مینده (واعدوا لهم ما استطعتم من قوة) بویوریور . یعنی سز دشمنکزه قارشو استطاعتکیز داخلنده اولان قوتک کافه سنی حاضر لایکیز . بو آیت کریمه جهاد اصغر حقنده وارد اولمشدر . موردی خاص اولان بو آیت هر نوع جهاده تشمیل ایدیلر بیلر . دین مینی محافظه ایسه بوتون جهادلرک اقدمی واعظمیدر . ذاتاً اوت کی جهاددن مقصده ده بود کلکی یا ؟ بو نوع جهاده سببیت ویرن هر نوع دشمنلره قارشو اسباب مدافعه یی حاضر لامالی یز .

هر اثر بر مؤثر دن تولد ایتدیکی کی بوجریانک ده خفی ، جلی بر مؤثرک اثری اولدینی انکار ایدیلر من . مطلقا اونک ده بر علتی واردر . یعنی بوده تحاول ضروری نتیجه سی اوله بیلر . بوجریانلره قارشو تهوور ، غضب ، حدت ... بونلر ش شیلردر . بونلرک هپسی عجز علامتی در . هر دردک بر دواسی واردر . بو مسئله پک ناز کدر . بوراده اوله عصیته مغلوب اولمق ، اعتدال دمی محافظه ایدمه مک پک فنا نتیجه لر ویرر . حتی بنم اعتقادمه کوره فائده دن زیاده مضرت ویرر . بویله دکلکی ؟ بوراده اسلوب حکیمانه ایله اداره فکر و کلام ایتک لازم کلیر . اوله تهدید ایله ، شتم ایله هیچ بر مثبت نتیجه الیه ایدیلر من . زیرا بو کی عقل و منطقدن خارج مدافعات سقیمه خصمه حق قبول ایتدیرمک شویله دورسون ، اونی ده ازیاده تمرد و تجلده سوق ایدر . بو بر عرض ، دهسا طوغروسو بر مرصدر . هر مرضک بر چاره دفی اولدینی کی اربابی ایچون بونک ده بر چاره دفی واردر . اوله ایسه بر طیب حاذق بر خسته نك یانه کیتدیکی زمان خسته یی خسته اولدیفندن طولانی تکدیر ایدمک اولورسه اونک نه حذاقندن ، نه مهارتندن هیچ بر استفاده حاصل اولماز . حتی حکیم حاذق خسته نك اوفق تفک تجاوزاتنه صبر وسکینتله مقابله ایدر . اونک سائقه مرضله سویلدیکی متهوران سوزلرده قولاق آسماز . مقتضای فن ، ایجاب حاله ایسه اونکله مشغول اولور . بوعالم شونده مشهود اولان تحولاتک ، تبدلاتک هپ منشای واردر . ایش بومنشای بیلیمکده ، مقتضایه کوره حرکت ایتیمکده در .

کوروب حکملرینی بونظر سطحی یمی مبتنی قلیورلر؟ چونکہ ہر شیک بر ایچی، برده طیشی وار، مثلاً بو آیاصوفیہ جامعی طیشندن بوس۔ بوتون باشقہ بر شیدر؛ بر کتله تراب و حجر در۔ فقط ایچنہ کیرنجہ ایش دیکشیر۔ منظرہ داخلہ ایلہ منظرہ خارجہ آرمسندہ عظیم بر فرق اولدینی کورولور۔ دینک منظرہ داخلہ سی دینک اودین دائرہ سنک ایینہ کیرمک، اونک احکامہ رعایت ایلمک دیمکدر۔ یوقسہ خارجدن باقوب عقلنہ کئی سویلمک، یازمق دکدر۔ شطرنج تحتہ سنہ طاش دیزر کی رطب و یابس کله لری سلسلہ کلام شکلندہ اتیاندن ہیچ برشی چیقماز۔ جناب حق ہر اترک حصولی اونک سبب عادیسنہ معلق قلمشدر۔ دینک نہ اولدینی آ کلامق ایچون اول باول اونک احکامہ توسل ایتمک لازمدر۔ مثلاً اللہ قرآنہ (ان الصلوۃ تنہی عن الفحشاء والمنکر) بویوریور۔ اوت، ایشہ بوفواش و منکراتدن توقی خصوصندہ شو آیت کریمہ نک مضمونہ ماصدق اولمق ایچون مطلقاً نماز قلمق شرطدر۔ اللہ تعالیٰ مراد ایتمش اولایدی بوارواحی اشباحہ محتاج اولمق سزین نامزد اولدینی کالہ ایصال ایدر، شتون جاریہ تکوین معانلندہ اولوب بتردی۔ حالبوکہ بویلہ یامامش۔ ارواحک تکاملی اشباحہ کی تصرفہ، اشباحک تحاولہ، اشباحہ کی حرکتہ وابستہ قلمش۔ روح بوتون تصوراتی اشباح اعانہ سیلہ وجودہ کتیر۔ فی الحال اویلہ در۔ مثلاً لذت دینن بر امر وجدانی وارد۔ بونی طویمق ایچون لذت بر شیشی آغزہ آلق شرطدر۔ ایشہ شو فعل مادی حصول بولمادقہ او لذتی طوبہ نک احتمالی یوقدر۔

بو بویلہ اولدینی کئی اللہ دینک فیوضی، نورینی اونک ارکان معلومہ سنہ اندماج ایتدیرمشد۔ مثلاً نماز قیلارسک، اوروج طوتارسک، دینک سائر احکامہ توسل ایدرسک۔ بو ارکان سندہ اویلہ حالات تولید ایدر؛ روحندہ، قلبندہ اویلہ تقلبات وجودہ کتیر کہ بر کون اول سیاه کوردیکک شیشی ایرتسی کون بیاض کورمہ یہ باشلارسک؛ دینک اوامرینہ توسل روحندہ، وجداندہ مهم انقلابلر وجودہ کتیر۔ شیمدی پکی، سن بونلرک برینی یامایورسک، ہیچ فرائض و واجباتدن برینہ اہمیت ویرمیورسک؛ قلبک، یورکک بو عمللرک تأثیرندن متأثر، فیضندن مستفیض اولمامش۔ بک اعلاء او حالہ نہ حق ایلہ دیندن بحث ایدرسک؛ اولاً شرط لابد حکمندہ اولان برنظر صحیح بیلہ یوق سندہ۔ اما سن: «بن فکر و نظر طریقہ بونک بویلہ اولدینی آ کلامیورم»۔ دیہ جکسک۔ ہم بن امین کہ سن بوندہ یہ یایاسک، بونک دہ شرائطی بویلہ دوشوندیکنی قبولہ معذورم۔ ہر شیدن اول فطرت سلیمہ یی تغییردن اجتناب ایتمی۔ سنک دماغک، وجودک آہنکی بوزوق بر ساز کئی سامعہ خراش صدال ویریور۔ سن ایلمک اوکجہ سازکک آہنکی دوزلتمہ اوندن صوکرہ اوتارینی تہیزز ایت۔ بو آہنکی دوزلتمہ جک اولورسک سازکدن چیقہ جق الحان بر قورو کورولتودن باشقہ برشی اولماز۔ دائرہ نک ایچنہ کل، بر استاد حاذق تللرینی یولہ قویسون۔ اوندن صوکرہ ہر کس نغمہ کی دیکلر۔

ہر شیشی زمان طوغورر، زمان وجودہ کتیر۔ اگر امتک کافہ سی مشکات نبوتدن اقتباس ایتدکلی انوار حقیقلہ اکتفا ایتمش اولایدیلر، اسلام آرمسندہ کرک معقول، کرک منقول ہیچ بر مسئلہ نہ اختلاف تحدت ایتہمسی؛ ہر کسک وتیرہ واحدہ اوزرہ دینہ تمسک، اجرای حرکت ایلمی لازم کلیدی۔ حالبوکہ امر بر عکسدر۔ ایشہ (مثنوی شریفی کوسترہ رک) بو کتابدہ زمانلک احتیاجندن طوغومش بر اثر عایدلر۔ جناب مولانا عجبا زمانندہ کی انسانلردہ نہ کئی شیلر کورمش کہ کوردیکی حاللری بو کتابدہ اسلوب حکیم ایلہ تصویر ایتمش۔ کالای ایمانہ تسلط ایدن کورولری ازالہ ایتمک ایچون نیچہ نیچہ حقایق عالیہ یی، نیچہ نیچہ دوالری بو کتابدہ تمہید ایلمش۔ اگر ہر کس فطرت اولی قایمغانی بوزمامش، صفوت کاملہ سی محافظہ ایتمش اولایدی بویلہ بر اثر وجودہ کلزدی۔ ایشہ آیاصوفیہ کتب خانہ سندہ وسائر کتب خانہ لردہ بیکلر جہ مجلدات وار۔ بونلرک ہیسنی زمانک احتیاجی طوغومش وجودہ کتیرمشد۔ علم کلامہ حائد اولان مؤلفاتدہ او جملہ دندر۔ عجبا بو کتابلر نہ ایچون یایلمش، نہ کئی لزوم و احتیاج اوزرینہ تدوین ایدیلش۔ ارسطونک مقولاتندن، افلاطونک مثلندن، بیلیم نہ دن بحثہ لزوم نہ ایدی؛ دینک اولیورکہ ہر شی سیل خروشان کئی منبعندن قویوب کلیور و طبیعی بر جریان تعقیب ایدیور۔ اوسیلک اوکنہ کچیلہ من۔ آنجق سیلمک جریانی دہ حالی اوزرہ براقلیرسہ ہر طرفی صوباسار۔ ہنر او جریانہ ضرردن خالی بر استقامت ویرمک؛ قتالر آچہرق، بحرالر پاہر ق او جریانی ضرر ویرمہ یہ جک بر شکل سالمہ ارجاع ایتمک لازم کلیر۔ یعنی خلاصہ کلام کورولن بوتمايلات، بوموئل حالات غیظ و غضبدن زیادہ حکیمانہ بر اسلوب ایلہ تعمیر ایدیلہ بیلیر۔ قورو کولتو ایلہ ہیچ بر ایش اولماز۔ قورو کورولتودن ہیچ برشی چیقماز۔

یالکز تأسفہ شایان بر حال کورولیور کہ ہر کس دماغی بووادیدہ ایستدیک کی قوللانیور۔ بونک دہ جزای عاجلی کورمیور۔ چونکہ جناب حق بویلہ مراد ایتمش۔ ایستہ سیدی اونی دہ یاپاردی۔ نتہ کیم قوای جسمانیہ مزک استعمالندہ بو قانونک عکسی جاریدر، جناب اللہ قولزی شو صورتلہ اوزامق، یا خود ایجری یہ طوغرو بوکک اوزرہ خلق ایتمشد۔ شیمدی بری چیقوبدہ قولی طیش طرفہ طوغرو بوکجہ یہ قالقیشیرسہ او قول چاتیر چاتیر قیریلیر۔ ایشہ بو فعلک کرک مصداق، کرک جزاسی او عضوک ایچندہ در۔ اللہ اورایہ قویمش۔ فقط اخلاق، دینی شیلردہ بعض مرتبہ جزاسز قالیر کئی کورولیور۔ خوش، نفس۔ الامر بویلہ دکدر یا۔ اونک دہ جزاسی ایچندہ در۔ فقط نسبتہ بریکی قدر عاجل اولدیفندن او وادیدہ دہا جسورانہ حرکت ایدیلیور۔

اوت، دین مین حقندہ دائماً متجاوزانہ سوزلر سویلندیکی ایشیدیلیور۔ طوغروسی بوکا چوق تأسف اولتور۔ برشی حقندہ سوز سویلہ مک ایچون او شیشی بیلیمک لازم کلیر۔ عجبا دین مینی بو صورتلہ خیر بالامق ایستینلر بو دین دائرہ سنک ایچنہ کیرمشلری؛ بو دینک نہ اولدینی بیلورلری؛ یوقسہ ہر شی کئی بونی دہ خارجدن

— اما بن بونلرک بری یامام .

پک اعلا سکا زورله یاب دین یوق که . وار یامه . فقط حدیکی بیل . کیرلی آیاقلرکه هر کسک حریم مقدسابکه کیرمه یه نه حقت وار؟ دینی قبول واحکامنه رعایت ایتیورسک . اوسنک بیلجکک شی . باری بو مفاسد نفسکه منحصر قالسین . شرور متعدیه صیره سینه کیرمسون . سنک بر پارچه حریت فکریه که قارشى سوز سویلنه جک اولسه در حال « اوت » کیمسه نك حریت فکریه سینه زنجیر اوروله ماز ، دینه مقایده ایدیورسک . فی الحقیقه کیمسه نك حریت فکریه سینه زنجیر اوروله ماز . هایدی بزونی قبول ایدلم . فقط بوده مطلق اوله رق قبول ایدیلنه ماز یا نه ایسه بزینه قبول ایدلم . لکن کیمسه ده بویله زنجیردن بوشامش فکرلری نه دیکلر ، نه ده قبول ایدر .

صیره سی کلدیجه : « آدم دین دینیک نه در ؟ » دیمکدن حجاب ایدیلور . نه عاقلانه جسارت ! نه جاهلانه شناعت ! دینک کیکی یوق آ ، نه ایسترسه سویلر . بوسوز انکارک الیسیطی ، سفسطه نك الیادیسیدر . نظر عقل وحکمتده ایکی یاره لك قیمتی یوقدر . بونی بویله بیاملی که اللهک ایقاد ایتدیکی بو نور اوله بسیط ، عادى ، حکمسز ، قیمتسز سفسطه لرله هیچ بزمن سوندوروله مز . کیم اونی سوندیرمک ایچون یوق دیمکه قالدیشیرسه کندى یوزنی کوزنی یاقار . اونک فروغی قیام حشره قدر باقیدر . کرک دین مبین ، کرک اونلک مبنی علیی اولان کتساب منزل سماوی صون الهی ایله مصوندر . نستعید بالله « انا نحن نزلنا الذکر وانا له لحافظون . » صدق الله العظيم .

دینک فواید مدینه واجتماعیه سی

نتیجه تحلیلده بوسر کاتک اساسی ناصل عناصره منتهی اولیورسه ، هیئت اجتماعیه ومدنیت صحیحه نك اساسلری ، تمللری ده « دین » ، « انبیانک شریعتلرینه منتهی اولدینی کوریلور .

اوت ، بر حقیقت اولق اوزره دی یه بیلیرزکه : انسانلر ، وحدت اجتماعیه نك اساسی ، دوشونمه نك طریقلرینی کتب سماویه دن اوکرتمشله ، صوکرده دوشونمه لرینی توسیع ایدمه بونکونکی ترقیاته واصل اولمشلردر . اساساً تاریخ ادیانده کوستریورکه : ادیان منزله وکتب سماویه نك اک مهم اوصاف میزه سی ، کوستردکاری یولی تعقیب ایدن اقوامده علمی وقانونی وحدت اجتماعیه ، بر رابطه سیاسیه ، کندیسنه مخصوص بر مدنیت صحیحه تولید ایتمشدر . مثال اولق اوزره بونکون برر کتاب مقدسه مسبتد بولنان ادیان سماویه دن شریعت موسویه ایله شریعت محمدیه یی نظر دقته آلیرسه ق کورورزکه بو دینلرده اسالاس اولان توحید الهی ، جوق کچمه دن — تکامل ملی وعرقیلری پک دون اولان — بر طاق امتلر آرمسند بر وحدت اجتماعیه تأسیس ایدرک اونلری دین اوزرینه مؤسس ودین ایله قائم بر هیئت حاله کتیرمش ؛ حقوق ووظائف متقابلله ایله یکدیگرینه ربط ایله مشدر . مع مافیله ، ادیان منزله انسانلر

آرمسند بر وحدت اجتماعیه حصوله کتیرمکه قالمایه رق عین زمانده صحیح بر مدنیتکده والدی اولمشدر . تاریخ نظرند مدینتلرک دینلره نسبت اولونمسنندن کلا یورزکه : مدنیتک منشأ ووالدی « ادیان » در . مدنیت ، دینلرک زاده کلاتیدر . [۱]

کوستاولوبونک شو افاده لری بیلله — هانکی مقصده کوره سویلنیرسه سویلنسن — بزم مدعامتک صدقه آچیق بر دلیل تشکیل ایتمکده در : « ادیان وسمنزوال نایدیری مدنیتک کافه عناصری اوزرینه ووردینی ، انسانلرک اکثریت عظیمه سی قوانین مخصوصه سینه تابع طوتمقده دوام ایتدیکی حالده فکرونظر نتیجه سی اولان مسالک فلسفیه نك حیات اقوام اوزرنده غایت آز بر تائیری کورولمش ، بومسالکک کافه سی مدت قلیله ظرفنده محو ونابود اولمشدر . اک شدید الشکیه دولتلرک تشکلی ، مدنیتک خزینه مشترکه سی حالده اولان بدایع ادبیه وفیه نك ظهوری هب ادیانک نتیجه تائیر اعجاز نامسیدر [۲] »

دینک « دین » ک الی بیوک بر مبدأ ، اک فیاض بر قدرت معنویه اولدینی مسئله سنده کیمسه نك شبهه سی قالمایور .

ادیانک جمعیت ومدنیت اوزرنده کی غیرقابل انکار اولان شو تائیر مهمی شبهه یوق که ، تلقین ایتش اولدینی مبادی اعتقادیه و دساتیر اخلاقیه ده آرامق ایجاب ایدر . اوت ، دین ، انسانلره اوله اعتقادلر تلقین ایتش که اونلرک هر بریسی انسانلر آرمسند اجتماعی بر هیئتک تشکل ودوامی ، انسانی بر مدنیتک ظهور وترقیسی ایچون اک بیوک عامل اولمشدر . اوت دین ، کرک افرادوکرک جمعیات بشریه یی حسن صورته اداره ایدوب انسانیتک ترقیسی کافل اوله بیلله جک مبادی اخلاقیه یی قطعیت وصراحتله تعین ایله دیکی ایچون هر دین بر نوع مدنیتک ظهوری ایچون بر نرفیض اولمشدر . بوراده مثال اولق اوزره دینک تلقین ایتش اولدینی مبادیدن یالکزر اوچ دانه سی موضوع بحث ایتک ایستیورم ، که شونلردر : ۱ — شرف آدمیت ، ۲ — شرف دین وملت ، ۳ — حیات اخرویه وسعادت ادبیه .

غیرقابل انکار بر حقیقت درکه : انسانی اک یوکسک ، اک شرفلی بر مرتبه یه اصعاد ایدن « ادیان سماویه » در . ادیانک انسانه بخش ایله دیکی علوی مرتبه یی هیچ مسالک ویرمه مشدر . ادیان سماویه انسانی اک مکرم بر موقعه ، اک یوکسک بر مرتبه یه اصعاد ایتش ، انسانک ، ماده پک ضعیف اولمقله برابر — بوتون مخلوقاتدن فضله بر شرف ومزیت صاحبی اولدینی بیلدیرمش ، فطره مالک اولدینی قوا وملکات اعتباریه نامتناهی بر ترقیه نامزد بولوندینی وبناء علیه بوتون موجوداتی کندیسنه رام ایتک قدرت واستعدادنده خلق اولوندینی قطعی بر لسان ایله اکلتمشدر .

[۱] هر دینک کندیت مخصوص بر طرز مدنیتی واردر : خریستیانلغه مخصوص اوروپا مدنیتی ، اسلامیه مخصوص عرب مدنیتی ، بر اهانلغه مخصوص هند مدنیتی ، بودها مذهبنده کیله مخصوص اولق اوزره چین مدنیتی واردر . [تاریخ مدنیت . عصر حاضر — سنیوبوس]

[۲] دینی ، فلسفی مصاحبلر .